

Лекція 2

Тема: ПРОЕКТИ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ

План:

- 2.1 Проектна природоохоронна діяльність.
- 2.2 Організація Всеукраїнського проекту «Зелений паросток майбутнього».
- 2.3 Проект «Збережемо рідну землю!».
- 2.4 Проект «Оптимізація озеленення території навчальних закладів».
- 2.5 Сутність природоохоронного промо.

2.1 Проектна природоохоронна діяльність

Технологія проектної діяльності вважається однією з перспективних технологій, що створює умови для творчої самореалізації учнів, підвищує мотивацію для отримання знань, сприяє розвитку їхніх інтелектуальних здібностей.

Причина нереалізованості проектної технології полягає в тому, що її впровадження не підготовлене ні в організаційному, ні в технічному, ні в особистісному плані. Тому чітке розуміння змісту, критеріїв технології проектної діяльності, володіння методикою її застосування дозволяє як окремим вчителям, так і керівникам навчальних закладів об'єктивно оцінювати і прогнозувати її впровадження.

На сучасному етапі розвитку освіти, коли в загальноосвітніх школах України виникла необхідність в якісно нових характеристиках освітніх систем (поліфункціональність, доцільність, варіативність тощо), метод проектів має велику педагогічну цінність.

Метод проектів – це спосіб організації педагогічного процесу, побудованого на взаємодії педагога і вихованця між собою та навколишнім чи соціальним середовищем у реалізації проекту – поетапної практичної діяльності щодо досягнення визначної мети.

Проектна робота дає всім учасникам практичний досвід, який базується як на знаннях, так і на перевірці знанневих істин у повсякденній діяльності. Цей досвід допомагає розвивати індивідуальні здібності та нахили, комунікативні зв'язки, учить вирішувати завдання, розв'язувати конфліктні ситуації тощо. Участь у проектній роботі допомагає сформуванню навички активного захисника природи. Серед переліку цих навичок такі:

1) *міжособистісні* – слухати один одного; висловлювати ідеї та думки й учити сприймати чужі ідеї та думки; ставити запитання; знаходити аргументи на користь власної позиції; розв'язувати конфлікти; турбуватися про інших;

2) *навички мислення* – розуміти складні факти; розвивати ідеї; аналізувати, відбирати, використовувати інформацію; приймати рішення у складних або непередбачуваних ситуаціях;

3) *командні* – здатність працювати в команді; виконувати певні ролі в команді – керівник, виконавець, статист; планувати й розподіляти завдання; співвідносити командну працю та індивідуальну;

4) *розв’язання проблем* – уміти виділяти проблему; визначати ступінь складності проблеми; планувати шляхи розв’язання проблеми; залучати до розв’язання проблеми різні соціальні групи, представників органів влади тощо; аналізувати хід розв’язання проблеми; змінювати неефективні завдання та засоби у процесі розв’язання проблеми;

5) *ініціативні* – розвивати ініціативу; активно працювати в указаній структурі; самостійно усувати перешкоди, що виникають у процесі розв’язання проблеми; ініціювати зустрічі, пропозиції;

6) *творчі* – розвивати таланти й нахили; формувати впевненість у собі та в членах команди; приймати неординарні рішення; пропонувати різні шляхи розв’язання проблеми;

7) *демократичні* – поважати права один одного; ураховувати інтереси один одного; дискутувати; відстоювати власні позиції; знаходити компроміс; брати на себе відповідальність за власні дії.

Метод проекту дозволяє швидко й оперативно скласти уявлення про критерії якісної роботи. Серед цих критеріїв педагогам варто звернути увагу на такі:

- усвідомлення теми проекту;
- чітке планування ходу проекту;
- прояв активності, ініціативи;
- використання досвіду розв’язання проблеми, досвіду соціального та громадського життя;
- презентація своїх досягнень;
- врахування помилок, оцінка діяльності.

Варто поставити перед учнями запитання – що потребує нашого втручання в навколишнє середовище, щоб його змінити або поліпшити? Наприклад, шкільний сад, міський парк, дерева обабіч шляху, вулиця зі сміттям, річка або струмок, що протікають поруч. Що кожний з нас може зробити для поліпшення екологічної ситуації в місцевості, де він живе? Всі ці запитання треба поставити своїм вихованцям, обговорити та спільно з ними дати на них відповіді.

Тематика проектів має ґрунтуватися на тих проблемах місцевості, які зможуть реально вирішити школярі самостійно або за участю дорослих. Тривалість акцій, залежно від проблеми, мети, завдань та ходу реалізації, може бути різною. Важливо, щоб після виконання проекту порушена проблема через деякий час знову не стала предметом проектної діяльності школярів. Особливо це стосується проблем благоустрою шкільної території, розчищення струмків, озеленення вулиць та ін.

У ході реалізації учнівських проектів за вказаним напрямом особливу увагу варто звернути на оцінювання і презентацію результатів діяльності школярів. На заключному етапі варто якомога ширше пропагувати позитивні результати

діяльності школярів, щоб тим самим змінювати ставлення до екологічних проблем членів громади.

Особливого планування вимагають учнівські проекти, участь в яких беруть крім школярів й інші члени громади – батьки, представники органів влади, громадські об'єднання, представники підприємств тощо. При їх реалізації всі учасники в однаковій мірі мають не лише виконувати поставлені завдання, а й проводити моніторинг, брати участь у презентації отриманих результатів.

Метою природоохоронного проекту є:

- формування особистості, яка здатна свідомо, активно взаємодіяти з навколишнім світом;
- формування в учнів умінь і навичок ініціативи, самостійності, віри у свої сили;
- сприяння виробленню активної екологічної позиції, прагненню до здійснення природоохоронних дій;
- здійснення еколого-просвітницької роботи;
- залучення учнів до практичної діяльності з розв'язання проблем довкілля місцевого значення.

Завдання проекту:

- організація практичної діяльності учнів, спрямованої на розв'язання конкретної екологічної проблеми місцевого рівня (озеленення території школи, висадження алеї, скверу тощо);
- організація співпраці із зацікавленими організаціями чи особистостями в здійсненні природоохоронної роботи.

Очікувані результати проекту:

- благоустрій місцевості;
- створення парку, алеї тощо;
- знання нормативно-правової бази;
- уміння знаходити правильні рішення у складній екологічній ситуації й оцінювати їх;
- навички володіння методикою проведення природоохоронних заходів.

Методи реалізації: пошукова робота, спостереження, групова співпраця, практична робота.

Мотивація:

- можливість творчої самореалізації та самовдосконалення;
- усвідомлення власної потреби в діяльності, спрямованої на захист, збереження природи;
- можливість збереження та примноження краси довкілля рідного краю;
- усвідомлення значущості природоохоронного підходу до довкілля;
- усвідомлення зв'язку здоров'я людини з факторами навколишнього середовища.

Учасники проекту: вихованці освітніх закладів, педагоги, громадські діячі.

Технологія проектної природоохоронної діяльності

I етап – підготовчий:

- узгодження питань про природоохоронну діяльність;
- формування групи учасників проекту;
- проведення першого інструктажу;
- стимулювання пошукової роботи;
- визначення цілей, часу здійснення проекту та потрібних ресурсів;
- планування роботи з урахуванням плану роботи навчального закладу;
- колективне обговорення запланованої діяльності.

II етап – збір необхідної інформації:

- обговорення й вибір методів дослідження та пошуку інформації;
- визначення загальної площі чи об'єму території для проведення природоохоронних заходів у мікрорайоні, біля школи;
- пошук потенційних заповідних територій;
- дослідження потенційних місць для здійснення природоохоронних заходів;
- обґрунтуванням необхідності проведення природоохоронних заходів: озеленення місцевості, створення парку, алеї тощо;
- узгодження питань, пов'язаних із реалізацією проекту, з органами місцевої влади з метою отримання допомоги та дозволу;
- пошук інформації про роботу, яку необхідно здійснити.

III етап – визначення напрямів діяльності:

- узагальнення зібраного матеріалу, систематизація та аналіз отриманої інформації;
- визначення найефективніших шляхів розв'язання проблеми;
- планування діяльності для вирішення проблеми, прогнозування наслідків діяльності, розподіл завдань;
- визначення часу, необхідного для їх виконання;
- вивчення ефективних шляхів взаємодії з представниками ЗМІ, влади;
- визначення необхідного бюджету, ресурсів;
- випуск листівок, буклетів, плакатів із закликом до громадськості підтримати природоохоронну діяльність;
- узгодження питань, пов'язаних із реалізацією проекту, з органами місцевої влади, лісгоспом, комунальними службами з метою отримання допомоги.

IV етап – етап діяльності:

- реалізація завдань, запланованих на III етапі;
- збір підписів на підтримку проведення природоохоронного заходу: озеленення, створення парку чи скверу, насадження, алеї тощо;
- проведення консультації з фахівцями;
- пошук матеріалу;
- проведення кампанії розсилки листів, статей у ЗМІ;
- організація співпраці з лісництвом, комунальним господарством тощо;

- організація суботника для очищення території;
- висаджування дерев.

V етап – презентація й оцінювання результативності проекту:

- обробка й оформлення результатів виконання проекту (створення демонстраційного стенду, мультимедійної презентації);
- представлення матеріалів роботи групи на засіданні гуртка, конференції, семінарі вчителів, батьківських зборах;
- поширення інформації про проведену роботу у пресі;
- вивчення громадської думки про актуальність і доцільність здійсненого проекту;
- оцінювання результатів з огляду на початкові цілі;
- узагальнення отриманого досвіду, визначення найбільш сильних і найбільш слабких сторін роботи;
- визначення можливостей подальшого розвитку природоохоронної роботи.

Необхідні умови: ініціативна група; залучення громадськості, органів державної влади, ЗМІ, природоохоронних служб; допомога лісництва, комунального господарства тощо.

Ресурси: матеріал, інструменти, папір для листівок, плакати.

2.2 Організація Всеукраїнського проекту «Зелений паросток майбутнього»

В Указі Президента України від 01.04.2005 р. № 571/2005 «Про Всеукраїнську акцію «Зелений паросток майбутнього» міститься ідея організації заходів з благоустрою населених пунктів та прилеглих територій, очищення акваторій, збереження природоохоронних територій, заповідних та інших особливо цінних об'єктів, здійснення екологічного виховання юних громадян (формування почуття соціальної відповідальності, небайдужості, прагнення до активних дій з впорядкування і оздоровлення довкілля).

Організація проекту. Проект здійснюється за ініціативою Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Ним передбачено заходи:

- впорядкування та благоустрій території довкола навчальних закладів, вулиць міст, сільських населених пунктів засобами «трудових десантів», операцій з прибирання та вивезення сміття, ліквідації стихійних сміттєзвалищ;
- очищення та впорядкування водних джерел і прибережних смуг;
- прибирання парків, скверів, зелених насаджень у населених пунктах та околицях;
- збереження природно-заповідних об'єктів.

Мета та основні завдання проекту.

Проект здійснюється через проведення акцій «Чисте подвір'я», «Лісам, паркам, скверам – бути чистими», «Чисті прибережні смуги – живі водні плеса і джерела».

Акція «*Чисте подвір'я*» включає:

- організацію та проведення прибирання, впорядкування, очищення від сміття, різних відходів територій дворів, біля дому, навчального закладу, застосування попереджувальних заходів виховного впливу до відповідальних за санітарний стан довкілля;

- визначення і позначення на карті «Чисте подвір'я» територій (дворів), що після прибирання та впорядкування утримуються у належному стані.

Акція «*Жива зелена хвиля подвір'я*» включає:

- догляд за зеленими насадженнями, квітниками, посадка дерев, закладання алей, квітників, скверів;

- організація та проведення конкурсів «На краще шкільне подвір'я», «На кращий двір житлового будинку».

Акція «*Лісам, паркам, скверам – бути чистими*» здійснюється з метою ліквідації у лісах і дендропарках сміттєзвалищ, прибирання сміття юними дендрологами, лісівниками, волонтерами за місцем проживання.

На картах-схемах позначаються території, на яких продовжується забруднення і де необхідне втручання правоохоронних органів, місцевої влади.

Акцію «*Лісам, паркам, скверам – бути чистими*» започатковано як продовження Всеукраїнської акції 2003 року «*Ліси для нащадків*» з організації учнівської молоді до участі у посадці лісу, полезахисних смуг, лісопарків та інших об'єктів зеленого будівництва. Вона у 2005 році доповнилася Всеукраїнським конкурсом «*Парки – легені міст і сіл*», що проводиться в Україні з 2002 року.

У процесі проведення акції передбачається участь молоді у вивченні, догляді, збереженні природно-заповідних територій (ПЗТ), ландшафтів тощо.

Акція «*Чисті прибережні смуги – живі водні плеса і джерела*» проводиться з метою захисту від забруднення води річок, джерел:

- ліквідація сміттєзвалищ на прибережних смугах, на берегах водойм;
- намагання призупинити будівництва будь-яких об'єктів на забороненій відстані від річки, озера та використання прибережних смуг під городні ділянки;
- виявлення на полях залишків добрив і отрутохімікатів і сигналізація у відповідні інстанції;
- очищення і впорядкування джерел.

В межах цієї акції проводяться конкурси «*До чистих джерел*». «*Ріки мого дитинства*» та ін.

Учасники проекту – учні загальноосвітніх шкіл, ПТУ та студенти вишів, а також створені на базі навчальних закладів об'єднання юних лісівників, дендрологів, «зелених» та «голубих» патрулів, загони «Варти», волонтери віком 10-18 років, які усвідомлюють свою соціальну відповідальність за стан довкілля, прагнуть конкретними практичними діями призупинити забруднення довкілля.

Дорослі учасники проекту беруть участь в її проведенні на правах організаторів, консультантів, експертів, членів журі від адміністрацій та педагогічних колективів навчальних закладів, громадських еколого-природоохоронних організацій.

Етапи і строки здійснення проекту:

- весняний період (квітень-травень) з підведенням підсумків і подання результатів до управлінь освіти і науки, облдержадміністрації в кінці травня;
- літній період (червень-липень) з підведенням підсумків і подання результатів до управлінь освіти і науки, облдержадміністрації не пізніше липня;
- осінній період (вересень-жовтень) з підведенням підсумків і подання результатів до управлінь освіти і науки, облдержадміністрації не пізніше початку жовтня.

Презентація найбільш вагомих і корисних для довкілля робіт із описовим і ілюстративним їх висвітленням на базі Національного еколого-натуралістичного центру в м. Київ (жовтень).

Керівництво проектом здійснює оргкомітет Міністерства освіти і науки України, який формує журі Всеукраїнського етапу. Організація і проведення проекту в регіонах покладається на управління Освіти і науки за участю громадських екологічних, природоохоронних організацій.

Журі здійснює експертне оцінювання представлених інформаційно-ілюстративних матеріалів (описи, фото, карти-схеми тощо) і визначає кращі з них. Котрі надсилаються до Національного еколого-натуралістичного центру для висвітлення і відзначення.

Критерії оцінки виконаних робіт:

- актуальність і важливість вирішених проблем;
- перспективність і навчально-виховна значимість;
- соціально-оздоровче значення проведених трудових десантів, завдань;
- юридична правомірність реалізованих проектів і завдань;
- досягнення взаєморозуміння і результативності у взаємодії із владними структурами;
- практичні результати та їх позитивний вплив на довкілля.

Підведення підсумків проекту і визначення переможців. Переможці фінальних етапів нагороджуються дипломами, грамотами управлінь освіти і науки облдержадміністрацій.

За підсумками Всеукраїнського етапу проекту команди-учасниці нагороджуються свідоцтвом «Екологічна команда» фінального етапу проекту «Зелений паросток майбутнього», а переможці – грамотою Міністерства освіти і науки та путівкою у Всеукраїнський табір «Юннат».

Фінансування проекту здійснюється за рахунок місцевих бюджетів та залучених коштів.

2.3 Проект «Збережемо рідну землю!»

Цілісною програмою проекту «Збережемо рідну землю!» є перспективне планування, що охоплює ряд природоохоронних акцій: «Наша допомога птахам», «Зустріч птахів», «Мій голос я віддаю на захист природи», «Моя планета – Земля», «Збережи ялинку», «Первоцвіт» Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта», в рамках конкурсу «Збережи та нагодуй птахів», який

проходить в рамках загальноукраїнської програми «Збережи світ навколо» Міжнародної громадської організації «Асоціація «Суспільство і тварини», в рамках акції «Зимовий облік птахів» та акції «Весна прийшла» національної громадської природоохоронної організації – Українського товариства охорони птахів.

Мета проекту. Розроблення перспективного плану екологічних акцій для об'єднання зусиль учнівської молоді з метою поліпшення екологічної ситуації в конкретному районі, формування нового природоохоронного менталітету, підвищення рівня екологічної освіти та культури школярів.

Завдання проекту:

- вплив на емоційно-чуттєву сферу учня;
- формування уміння і навичок природоохоронної діяльності школярів;
- формування активної екологічної позиції особистості учня;
- підвищення професійної компетентності педагогів щодо проектування еколого-педагогічної роботи з дітьми (володіння технологією природоохоронного проектування, знаннями про природне середовище, його екологічний стан та вплив на здоров'я людини);
- забезпечення функціонування цілісної системи екологічної освіти учнів через комплексне, систематичне використання засобів, форм, методів і прийомів у природоохоронній діяльності;
- формування єдиного еколого-виховного середовища «навчальний заклад-природа-дім».

Учні разом із вчителем беруть участь в усіх акціях. В кінці кожної акції передбачається підведення підсумків (проведення тематичного заняття, розваг, КВК та ін.), до якого запрошуються батьки та педагоги.

Кожний заклад освіти надає на розгляд районного журі призові роботи з певної номінації конкурсу із заповненою анкетною переможців шкільного етапу (розмір 5×11), в якій вказуються назва роботи, автор (клас та рік народження), педагог, заклад. Кожний навчальний заклад надає загальний ілюстрований звіт про хід проведення відповідного конкурсу.

Поточний контроль реалізації проекту спрямовано на виявлення в учнів двох властивостей: інтелектуального (екологічні знання) та чуттєвого (ставлення до світу природи).

При роботі над проектом реалізуються на практиці ряд педагогічних принципів: співпраця учнів і вчителів, урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, діяльнісний підхід, актуалізація суб'єктивної позиції учня в педагогічному процесі, взаємозв'язок педагогічного процесу з навколишнім середовищем.

2.6 Проект «Оптимізація озеленення території навчальних закладів»

Метою проекту «Оптимізація озеленення території навчальних закладів» є аналіз сучасного стану і перспективних можливостей впровадження принципів ландшафтного будівництва та елементів садово-паркового мистецтва в озелененні

території навчального закладу на основі використання місцевого досвіду інтродукції деревних рослин.

Завдання цього проекту передбачає:

- здійснення ретельної інвентаризації насаджень території навчально-виховного закладу (заповнення інвентаризаційної картки та анкети) (I етап);
- ознайомлення з асортиментом посадкового матеріалу (під час проведення екскурсій, походів) (I етап);
- опрацювання каталогів, прайсів тощо (I етап);
- ознайомлення із науковими принципами та елементами ландшафтного дизайну, садово-паркового мистецтва, які доцільно використати на пришкольній території (ландшафтні групи, бордюри, кам'яністі гірки тощо) (II етап);
- розробка проекту (реконструкції або створення) шкільного дендрарію (II етап);
- вивчення досвіду інтродукції на прикладі дендропарку або ботанічного саду (II етап);
- підбір асортименту (близько 20 видів) найбільш перспективних для озеленення пришкольніх територій дерев і кущів (природної флори та інтродуцентів), характеристика їх еколого-біологічних властивостей та закладання розсадника (по можливості) (II етап);
- вибір і планування земельної ділянки навколо навчально-виховного закладу.

Планування, проектування та створення учнівських дендраріїв нині спирається на досвід інтродукції та акліматизації рослин у дендропарках та ботанічних садах України, а також на правила садово-паркової архітектури. На жаль, на території більшості загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів насадження формувалися стихійно з переважанням плодкових садів, які нині втратили своє призначення і потребують реконструкції, оновлення, оптимізації з урахуванням екологічних умов території навколо навчального закладу.

Керівництво проектом, підведення підсумків та визначення переможців здійснює оргкомітет та конкурсна комісія (Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, Науковий центр екомоніторингу та біорізноманіття мегаполісу НАН України, Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Міністерство освіти та науки).

Критерії відбору переможців є:

Для I етапу – оформлення реєстраційної картки та анкет згідно з вимогами; для II етапу – оформлення звіту про вивчення досвіду інтродукції на прикладі дендропарку або ботанічного саду за формою 1, перелік перспективних видів дерев і кущів з описом за формою 2, план-схема території навчального закладу із існуючими та перспективними насадженнями (з описом елементів ландшафтного дизайну). Звіт ілюструється фотографіями насаджень території навчального закладу.

Звіт
про ознайомлення із досвідом інтродукції деревних рослин

1. Назва науково-дослідної установи (дендропарку, ботанічного саду) _____
2. Чи має заповідний статус (вказати) _____
3. Місце розташування, загальна характеристика біогеоценозу _____
4. Принципи створення колекції дерев і кущів _____
5. Видове різноманіття дендрофлори _____
6. Вказати найпоширеніші у насадженнях види природної дендрофлори та інтродуковані види (окремо хвойні та покритонасінні) _____
7. Описати розсадник _____
8. Вказати можливості співпраці для вирощування посадкового матеріалу для пришкільної території _____

Картка виду, перспективного для озеленення пришкільної території

1. Українська назва виду _____
2. Латинська назва виду _____
3. Назва родини _____
4. Природний ареал _____
5. Життєва форма _____
6. Екологічні особливості _____
7. Декоративні ознаки _____
8. Форма крони _____
9. Принцип насадження _____
10. Наявність посадкового матеріалу (з якого розсадника планується завезення) _____

2.5 Сутність природоохоронного промо

Проекти екологічної соціальної реклами в Україні або промо-акції допоможуть привернути увагу до екологічних проблем навколишнього середовища.

В рамках національної кампанії GO GREEN («Прямуй на зелене!»), ініційованої представництвом ООН в Україні, в свою чергу, в рамках Глобального Договору, проводяться соціальні рекламні кампанії «Ти небезпечно озброєний» та «Підпишись під захистом довкілля!».

Мета цих кампаній в тому, щоб привернути увагу людей до екологічних проблем та сприяти позитивним змінам у їх відношенні до навколишнього середовища та використання природних ресурсів.

Перша хвиля рекламних кампаній – «Ти небезпечно озброєний» – типова актуалізація проблем: сміття, вихлопних газів, води, електроенергії, що і має привернути увагу людей до самої проблеми.

Друга хвиля комунікацій – «Підписи» – показує, що насправді має робити людина, якщо вона хоче поводити себе соціально відповідально. Тобто, кожного разу, коли людина вимикає світло, прибирає сміття, економить воду, регулює вихлопи автомобілів – вона підписується під захистом навколишнього середовища.

Крім того, вдало проведена промо-акція породжує інтерес не тільки до конкретної екологічної проблеми, а й до глобальних екологічних проблем.

Ідея екологічного промо зародилася в 60-ті роки ХХ ст. як мода на екологічно чисті продукти. Тогочасна молодь цілими кумунами добровільно селилася подаль від цивілізованого життя. Займалися землеробством, у великі міста навідувалися рідко. Використовували тільки органічні добрива.

Американцям зелена ідея сподобалася. Зріс ринковий попит на такі товари. Ніша відразу почала заповнюватися новими ринковими товарами і швидко розвинулася в цілу галузь. Реклама з'єднала екопродуктовий напрямок з концепцією «Здоровий спосіб життя». Такою рекламою майбутнього є екологічне промо.

Доцільність застосування екологічного промо прямо пропорційна рівню розвитку галузі та ступеню конкуренції на ринку. Коли всі виправдані товарні та сервісні пропозиції вже зроблені, а бренд сформований, але змушений конкурувати з десятками не менш сильних марок, чи не єдиний спосіб вирізнитися – соціально орієнтований PR, а екологічне промо – одна з найзручніших його форм, оскільки не передбачає жодних обмежень цільової аудиторії.

Екологічні проблеми однаково зачіпають інтереси всіх верств населення, вікових, гендерних та етнічних груп. Підтримка природоохоронних акцій – найкраща основа для соціального PR.

Екологічні проекти, які доцільно фінансувати з PR-метою, умовно поділяються на три групи:

1) масштабні популяризаційні акції підходять для реклами товарів масового попиту (пропаганда економії природних ресурсів на побутовому рівні, кампанії на підтримку використання вторинної сировини, акція «посади дерево» тощо). Технологію цих заходів розробляють так, щоб залучити якнайбільше людей. По суті, це реклама, в якій замість стандартного звернення «придбай», звучить «зверни увагу на важливу для суспільства проблему, а заразом і на товар»;

2) наукові розробки;

3) проекти product-development, орієнтованих на екологічно нешкідливе виробництво (оливкова олія Anthropologic, спортивний одяг Patagonia, взуття, що дихає Geox, косметика Lush, парфумерія L'Occitane).

Відповідність вимогам до якості та безпеки продуктів харчування визначається за наявності на упаковці маркування. Особливо важливий знак – державної системи оцінки відповідності товарів та послуг національним стандартам УкрСЕПРО. Така оцінка поки що не обов'язкова для більшості продуктів харчування.

НАССР (Hazard Analysis Control Critical Points) та ISO (International Organization for Standardization) – системи управління якістю виробництва з вимогами міжнародних стандартів, що дозволяють визначити потенційно шкідливі компоненти продукту харчування та попередити їх використання. Сертифікація добровільна.

Лише одна міжнародна система екологічної сертифікації IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) дозволяє покращити екологічні властивості продукції на всіх етапах її виробництва. В Україні IFOAM почали застосовувати тільки з 2004 р. (58 видів продукції 11 вітчизняних виробників, ціна вища за несертифікованих «конкурентів» на 5-25 %).

Останніми роками сформувався напрямок Environmental friendly («Дружні до навколишнього середовища»): переробка речей зі свого гардеробу, використання натуральних матеріалів; одяг зі сміття чи пакетів тощо.

Функції природоохоронного промо:

- 1) підготовка поля діяльності екологічного бізнесу;
- 2) фірма рекламує проблему, громадськість задоволена, фірма стає відомою;
- 3) використання натуральних продуктів та товарів;
- 4) створити потребу в нових екологічно доцільних видах товару (фільтри для очищення води, захисні екрани для моніторів тощо);
- 5) антиреклама виробників, що руйнують довкілля (акції протесту проти використання натурального хутра тощо).

Лекція написана за [Совгіра С.В., Гончаренко Г.Є., Люленко С.О. Технологія та організація природоохоронних робіт : підручник. Київ : Науковий світ, 2011. 319 с.].